

af N. Hancke i Univ. Biblioteket, og denne henfarne Kollega af d'Hrr. kunde maaske have fortjent at være nævnt i Fortalen. Enhver, der skal »biografere« en Person og savner Henvisninger i Biogr. Lexikon, vil i en Haandevending kunne orientere sig i Stoffet. Den lille Lakune for Aarene 1913—15, da S. Dahls Index til danske Tidsskrifter tager fat, udfyldes af Krarups Litteraturoversigter i Hist. Tidsskrift.

Carlsbergfondet har Ære og Fortjeneste af at have bekostet Erichsens og Krarups Bibliografi, hvis forholdsvis meget billige Pris af 9 Kr. muliggør dens Udbredelse i videre Kredse.

Louis Bobé.

Forskelligt fra Genealogiens og Personalhistoriens Verden. Af Paul Hennings.

Ved at sysle med den fortjenstfulde, i 1915 af Hugo Samzelius udgivne svenske »Jägeristaten«, der bringer et meget betydeligt personalhistorisk Stof (den omfatter over 3,000 Navne), faldt mit Øje paa Underjægermester Gregor Ahlefelts Navn, der døde 1698. Ved første Øjekast gik jeg naturligvis ud fra, at han tilhørte de holstenske Ahlefeldter. Men intet mindre; han er født i Dalsland i Sverrig, hed oprindelig Gregorius Ahl og adledes i Sverrig med Navnet Ahlefelt. Thi være dette meddelt som et lærerigt Eksempel paa, hvor forsigtig man maa være, naar man af Navneligheder vil slutte til Slægtskab; har man intet andet at støtte sig til, viser det sig saa godt som altid, at der intet er om en Slægtsforbindelse, men at Navneligheden beror paa rene Tilfældigheder.

Prins Georg af Battenberg (f. 1892, britisk Marineløjtnant og Broder til Prinsesse Andreas af Grækenland) har for nylig i St. James Palace i London ægtet Comtesse Nada Torby. Dette Ægteskab er i genealogisk Henseende interessant, thi det forener Ætlinge af flere mærkelige morganatiske Fyrsteforbindelser.

Battenbergerne hører til den hessiske Fyrsteslægt, idet Farbroderen til den nu regerende Storhertug af Hessen til venstre Haand ægtede Polakinden Komtesse Julie Haucke, hvis Fader var af meget lav Herkomst. Børnene fik Battenbergnavnet og Prinsetitlen; en Prinsesse af denne Slægt sidder nu paa Spaniens Trone og en Søn blev som bekendt Fyrste i Bulgarien.

Torby'erne ere Børn af Storfyrst Michael Michailowitsch af Ruslands morganatiske Ægteskab med Komtesse Sophie Merenberg, der atter var født i Prins Nikolaus af Nassaus morganatiske Ægteskab med den russiske Digter Puschkins Datter Natalie.

Som et yderligere Kuriosum kan tilføjes, at Grevinde Sophie Torby, født Merenbergs Broder, Grev Georg Merenberg, i 1895 ægtede Prinsesse Olga Jourievskaja, Datter af Kejser Alexander II af Rusland i dennes morganatiske Ægteskab med Prinsesse Catharina Dolgoroucka.

I Tyskland er »Stambord«-Skikken — at Venner eller Ligesindede daglig eller dog paa bestemte Dage samles til et Glas Vin eller Øl i en Restaurant og tilbringer nogle Timer med at udveksle Tanker og Meninger, med Kandestøberier o. s. v. — meget udbredt. April Nummeret 1916 af »Der deutsche Herold« bringer en iøvrigt smukt farvelagt Gengivelse af Stiftelsesdokumentet for et saadant den 4. Maj 1916 i Frankfurt a. M. stiftet »heraldisk Stambord« til Fremme af den heraldiske Videnskab og Kunst — der allerede har holdt 50 »Sitzungen«.

Stambordsinstitutionen er skabt af det meddelssomme og interesserede, men af Naturen saare sparsommelige, tyske Folk for at erstatte det dyrere, selkabelige Samvær i Hjemmene; — men et er givet: mange gode Tanker og Ideer er i Aarenes Løb kaldt til Live gennem Meningsudvekslinger ved et saadant Stambord — og derfor: hvem vil trække paa Smilebaandet af det »heraldiske Stambord«; det har sikkert ogsaa sin Mission!

Det er en almindelig udbredt Tro, at Schweiz er et særdeles borgerligt, højest republikansk Land, men kommer man Befolkningen paa nærmere Hold, opdager man hurtigt, at dette aldeles ikke er Tilfældet. Ældgamle Adels- og Patricierfamilier spiller tværtimod en stor, ja afgørende Rolle overalt baade paa Landet og i Byerne. Et Bevis herfor finder man i det fornylig udkomne Værk af W. R. Stachelin: »Basler Adels- und Wappenbriefe«, der nærmere gør Rede for 76 Adels- og Vaabentildelinger m. v., som i Tidsrummet 1417—1816 er givet til Borgere i Basel, som oftest af den tysk-romerske Kejser og Hofpalzgreverne.

Efterhaanden som Studiet af Ahnetavler genvinder dets tidligere Betydning ved Siden af eller langt snarere forud for Stamtavlestudiet, som det tidligere i alt Fald periodevis har haft, vaagner i stadig større Kredse Interessen for Udarbejdelsen af berømte Mænds Ahnetavler.

Saaledes har mange beskæftiget sig med den danskfødte Generalfeltmarskal, Grev Helmuth Moltkes Ahnetavle, hvis Studium baade er interessant og ret vanskeligt, idet den gennem Moltkes Moder, Henriette Paschen, bevæger sig i ganske borgerlige Forhold. Henriette Paschen, der iøvrigt i sin Ungdom beskrives som »schön, feurig und nach Genuss lechzend« — Egenskaber der saa vist ikke kan siges at være nedarvede paa den berømte Søn — var Datter af en fremragende Hamborger Storkøbmand og Millionær Johann Bernhard Paschen og hans første Hustru Frederikke Margrethe Elisabeth Moll. Med hende eller rettere med hendes angivne Forældre, en lille Hamborger-Notar Johann Manasse Moll i Ægteskab med Helene Christiane Sophie Miehe, var man hidtil stoppet op, thi at forfølge disses Ascendens, der hurtigt tabte sig i Mørket, syntes ikke at være Umagen værd. Nu har man imidlertid fornylig fremdraget en Udtalelse af en dengang ret bekendt hamborgsk Maler Grasmeyer, om at Faderen til J. B. Paschens første Hustru var den danske Gesandt i Hamborg Christian August v. Johann, og er dette rigtigt, frembyder der sig rige Muligheder for et videregaaende Studium af Nedarvning af Egenskaber. Naar man læser, hvad P. Vedel i Biografisk Lexicon siger om denne af en højtanset og dygtig Slægt udgaaet Mand, om hans Energi ligeoverfor den engelske Premierminister R. Walpole og senere overfor det hamborgske Senat, ser det ingenlunde usandsynligt ud, at Helmuth Moltke har arvet disse Egenskaber efter ham. Johann, der var ugift, blev allerede i 1737 Gesandt i Hamborg, og Frederikke Moll fødtes 8. Januar 1748. Hendes Forældre skal være viede i 1747, men naar Vielsen er foregaaet, har jeg hidtil

ikke kunnet erfare, de hamborgske Kirkebøger vil dog sikkert efter Krigen kunne give Oplysning herom. Er det rigtigt, at Fru Paschen er Datter af Johnn, saa er det muligvis fra sin Bedstemoder, at Feltmarskallens Moder har arvet sin Nydelsestrang, Skønhed og Sanselighed!

Paa Gaarden Sem i Snaasen i Norge har man for ikke lang Tid siden holdt et Slægtsstævne af den vidt forgrenede Slægt Schefto. Ca. 200 Medlemmer af Slægten var tilstede, og der blev ved denne Lejlighed rejst en Bautasten over Slægtens Stamfader.

Tidligere er det paa dette Sted bleven nævnt, at Matriklen for Helmsstedts Universitet er under Udarbejdelse. Da netop denne Matrikel har ikke ringe Interesse for os — Helmstedts Universitet blev i en vis Periode stærkt besøgt af Danske, — har jeg anstillet Undersøgelse, om Verdenskrigen har bragt dette Forehavende, som saa mange andre, til at strande, og har konstateret, at dette ikke er Tilfældet; der arbejdes videre paa Udgivelsen, men Udgiveren, Geheime-Arkivraad, Dr. Zimmernann i Wolfenbüttel har dog intet turde udtale om, naar Værket kan foreligge.

Derimod har man destoværre end ikke paabegyndt lovede Udgivelse af Matriklen for Universitetet i Göttingen, og Planerne herom er ganske stillede i Bero.

Universitetet i Groningen har udgivet »Album studiosorum academiae Groninganae«, der indeholder samtlige de i Aarene 1615—1914 ved Universitetet immatrikulerede Studenter, de der promoverede Doktores o. s. v. Det bringer et udmærket Navneregister, ved hvis Hjælp man let vil kunne finde adskillige Danske, der i ældre Tider har besøgt dette i en vis Periode meget søgte Universitet.

I en Annonce i et udenlandsk Dagblad tilbyder en Mand i Herisau i Schweiz heraldisk Undervisning til den »der ønsker at erhverve Adel, Doktorgrader eller Ordener!«

Der findes dog mangan Slags Svindel her i Verden!

Udmærkelser og Gunstbevisninger fra Statsoverhoveder har eksisteret saa længe ordnede Statssamfund har været til, men Karakteren af dem har i Tidens Løb undergaaet væsentlige Forandringer. Nu til Dags er det i Regelen Ordner, Rang og Titler, der er Maalet for den menneskelige Ærgerrighed og Forfængelighed, men for blot faa hundrede Aar siden var Maalene ganske andre; det var f. Eks. en meget efterstræbt Gunst at faa Ret til at forsegue med rødt Vox, og hvad mener man om den Udmærkelse, der i Aaret 1583 af Kejser Rudolf II blev tildelt Grev Herman Manderscheid, hvem det tillodes fremtidig hvert Aar at udnævne 2 Notarer!

Ved en Ideassociation rinder Anekdoten om den brave Søulk, Kommandør N. N. mig i Hu, der Gang paa Gang bad Kong Frederik VII om, at han maatte blive Kammerherre; Kongen, der jo mindst af alt savnede Humor, men som paa den anden Side havde en forøvrigt ganske rigtige Erkendelse af, at en Hof titel egnede Vedkommende sig mindst af alt til, gav efter og udnævnte ham til Kammerherre, men med den Indkrænking, at han ikke maatte fortælle sin Udnævnelse til en levende Mors Sjæl; ligeledes kommer jeg til at huske paa den danske Borger, der da Kong Christian IX ønskede at udmærke ham, kun bad om et, at hans industrielle Etablissement fremtidig maatte føre Splitflag.

Om Kommandøren accepterede Betingelsen og blev sin Konges Kammerherre eller ej, vil til alle Tider blive en uløst Gaade, men den Sidstnævnte fik sit Ønske opfyldt; Etablisementet Carlsberg Bryggeriet og Glyptoteket flager jo den Dag i Dag med Splitflag.

Igennem de tyske Aviser gik for nogen Tid siden en Notits om at Byen Leipzig havde hædret Luftskeibets Opfinder, Grev Zeppelin, ved at føje en gylden Strudsfjeder — svarende til den Z. fører i sit Skjold — ind i Byvaabnet.

Jeg blev straks noget betænkelig, da jeg vidste, at Zeppelins Vaaben var et Sølvæselshoved i blaat Skjold; jeg undersøgte Sagen og erfarede, at det Hele var opdigtet, men dette viser, med hvilken grænseløs Upaalidelighed og Ukynlighed alt det som blot strejfer ind paa Genealogi og Heraldik, behandles i Dagspressen, skrevet som den Slags Ting i Regelen bliver af Personer, der næppe kender disse Videnskaber af Navn.

Al Genealogi og Heraldik er i sit Væsen konservativ; thi baseret som disse Videnskaber er paa den Grundtanke at bevare det gode og værdifulde af det fra Fædrene nedarvede, danne de et Værn om Fortidens Kultur, om alle Slægtsminder, om Familiearvestykker og om Familieejendomme ned gennem Tiderne.

Nægtes kan det jo ikke, at Adelen er forud for de andre Stænder heri, men saa meget snarere bør det fremhæves, naar noget saa sjældent sker, som at en Bondegaard siden Tredivaars Krigen har været i samme Families Besiddelse. Dette er Tilfældet med en Gaard i Undevad ved Flensborg. 1643 købtes Gaarden af Asmus Gregersen, 1673 fulgte hans Søn Gregers Asmussen, 1711 dennes Søn Asmus Gregersen, 1743 dennes Søn Lars Gregersen; dennes Enke ægtede 1763 Jacob Christesen, 1764 fulgte dennes Søn Lars Christesen, 1827 dennes Søn Jacob Christesen, 1860 dennes Søn Lars Christesen og 1914 dennes Sønnesøn Peter Christesen. Alle Skøderne med Undtagelse af det fra 1643 findes i Familiearkivet paa Gaarden og opbevares som Skatte!

Spørgsmaal og Svar.

Svar.

Spørgsmaal I i VII. Række, 2. Bind, S. 108.

Niels Pedersen Herrestad paa Ravenæs i Bamle, Norge, var søn af foged i Bamle Peder Rasmussen, skifte $\frac{1}{9}$, 1671, og hustru Inger Isaksd. Groll, skifte $\frac{4}{7}$, 1694. Niels var umyndig i 1671, skibsfører i 1694, og gift med Kirsten Braad, datter af sognepræst til Kragerø og Bamle Hr. Peder Hansen Braad og Inger Hansdt. Sletter (borgermesterdatter af Halmstad); de fik konfirm. paa recip. testamente $\frac{8}{11}$ 1704.

Arkivar Finne-Grønn.

ANDERS THISET